

«به نام خدا»

گزارش تحلیلی و توجیهی

جهت اعزام هیئت تجاری و بازاریابی به فدراسیون روسیه

به سرپرستی استاندار محترم مرکزی

تهیه و تنظیم:

اداره امور بین الملل

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک

روسیه

معرفی روسیه

روسیه پهناورترین کشور دنیا در شمال اوراسیا است. روسیه با بیش از ۱۷ میلیون کیومتر مربع در شمال آسیا و شرق اروپا قرار دارد. جمعیت این کشور بالغ بر ۱۴۶ میلیون نفر است و این مهم، این کشور را به یک مبدا صادراتی مناسب برای بسیاری از کشورهای جهان مبدل نموده است.

روسیه در تولید گندم، جو، تخم آفتابگردان و مشتقات آن و همچنین روغن نباتی در گروه بزرگترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان جهان به شمار می رود. بخش قابل توجهی از مساحت روسیه در مناطق سردسیر سیبری قرار گرفته که عملاً غیرقابل سکونت و کشاورزی است. از این رو واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی به این کشور به ویژگی خاص بازار روسیه مبدل شده است.

طبق آمارهای موجود، روسیه یازدهمین اقتصاد جهانی از نظر شاخص تولید ناخالص داخلی است. همچنین این کشور رتبه ششم اقتصاد جهان را با درآمد سرانه ۲۹ هزار و ۳۲ دلار از نظر قدرت برابری خرید داراست.

نفت، مواد نفتی، گاز طبیعی، فلزات، چوب و محصولات چوبی، پتروشیمی، تولیدات نظامی، ماشین آلات، غلات، چوب، کاغذ، دخانیات و سنگ های قیمتی جزء مهمترین کالاهای صادراتی کشور روسیه محسوب می شوند و مهم ترین کالاهای وارداتی این کشور شامل ماشین آلات، خودرو، دارو، مواد پلاستیکی، قطعات نیم ساز فلزی، گوشت، میوه، خشکبار، ابزار پزشکی و تجهیزات الکترونیک است. گفتنی است کشورهای چین، هلند، آلمان، ایتالیا، بلاروس، کره جنوبی، ژاپن و آمریکا مهم ترین شرکای تجاری روسیه هستند.

واردات روسیه

نسبت واردات روسیه به کل جهان تقریباً ۱.۳ درصد است که از این مقدار ۴۷.۱ درصد از کشورهای اروپایی، ۴۲.۲ درصد از کشورهای آسیایی، ۱.۲ درصد از آفریقا و ۳.۱ درصد از کشورهای آمریکای لاتین به روسیه صادر می شود.

از جمله واردات روسیه از جهان شامل گندم، نفت خام، الماس، فسفر و پتاسیم، کودهای معدنی و شیمیایی، گازهای نفتی، زغال سنگ، محصولات مربوط به آهن و فولاد، مس تصفیه شده، ماهی یخ زده، چوب اره شده، آلومینیوم کار نشده، توربوجت، پلاتین، گازهای نفتی و دیگر هیدروکربورهای گازی، ازته، بلوک و دیگر اشکال ابتدایی، چدن خام و چدن اسپیکل به صورت لخته است.

ولی از واردات اصلی روسیه می توان به مواردی مثل محصولات شیمیایی، مواد غذایی، محصولات کشاورزی، تجهیزات، حمل و نقل و ماشین آلات اشاره کرد. تجهیزات حمل و نقل حدود ۴۵ درصد کل واردات را تشکیل می دهند و بعد از آن به ترتیب ۱۹ درصد برای محصولات شیمیایی و ۱۴.۵ درصد برای محصولات کشاورزی در نظر گرفته شده است.

روسیه در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۲۳۸.۲ میلیارد دلار از کشورهای متعدد دنیا کالا وارد کرد که این رقم در ژانویه سال ۲۰۲۲، کاهش یافت و دلیل اصلی آن جنگ با اوکراین و تحریم های غربی بود. این مقدار با ۴۰.۱ درصد افزایش به کمترین میزان رسید که با توجه به ۶ ماه اخیر، ۲۴.۷۵ میلیارد دلار گزارش شده است.

همچنین چندین شرکت جهانی بزرگ در حوزه های مختلف از تکنولوژی گرفته تا خودرو و دیگر موارد روابط تجاری خود با روسیه را به حالت تعلیق درآوردند. علاوه بر این تحریم ها، کشورهای غربی و کشورهای عضو اتحادیه اروپا نیز به روسیه فشارهای زیادی تحمیل نمودند.

شایان ذکر است مهمترین کالاهای وارداتی روسیه از ایران شامل گندم، روغن حیوانی، چوب، ماشین آلات، دیگ های بخار و چربی ها است که با توجه به آمار اخیر، ۶۱ درصد از این واردات به گندم اختصاص یافته است.

سوابق همکاری های استان مرکزی با فدراسیون روسیه در سنوات اخیر

۱. مشارکت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک در نخستین همایش و نمایشگاه همکاریهای اقتصادی ایران و روسیه مورخ بیست و ششم لغایت سی ام تیرماه ۱۳۹۱

بنا به دعوت رسمی سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در مسکو از جناب آقای مهندس شعبانی فرد، استاندار محترم استان مرکزی به منظور شرکت در همایش و نمایشگاه عظیم همکاری های اقتصادی ایران و روسیه در تاریخ ۲۶ لغایت ۳۰ تیرماه سال ۱۳۹۱، یک هیئت اقتصادی متشکل از مدیران دستگاههای اجرایی و همچنین نمایندگان بخش خصوصی استان به جهت حضور در همایش مذکور به آن کشور عزیمت نمودند. همزمان با برگزاری این همایش و نمایشگاه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک نیز در صدد بر آمدن تا با اجاره غرفه ای در این نمایشگاه محصولات تولیدی شرکتهای استان مرکزی را در معرض دید عموم قرار داده و بازاریابی لازم را برای کالاهای تولیدی اعضای زیر مجموعه خود انجام دهد که پیرو اطلاع رسانی های انجام شده تعدادی از واحدهای استان از جمله شرکت های آوا پزشکی، دیرگداز اراک، کابل سینا، چینی اسپیدار، کیان ارژن و درسا مرغ آمادگی خود را اعلام نمودند.

۲. سفر هیئت دیپلماتیک و اقتصادی استان مرکزی به جمهوری باشقیرستان روسیه در مورخ بیست و هفتم تیرماه لغایت یکم مردادماه ۱۳۹۵

حسب دعوت جناب آقای رستم خامیتوف، رئیس جمهور باشقیرستان روسیه از جناب آقای افشون، معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری مرکزی، هیئت اقتصادی و دیپلماتیک استان مرکزی متشکل از مدیران دولتی و نمایندگان بخش خصوصی در تاریخ بیست و هفتم تیرماه سال ۱۳۹۵ به باشقیرستان روسیه سفر کردند.

- برنامه و بازدیدهای انجام شده این سفر

- بازدید از شرکت مهندسی دانش بنیان Polygon، طراح و تولیدکننده تجهیزات پیشرفته مخابراتی و الکترونیکی برای اپراتورهای ارتباطی و نهادهای دولتی
- بازدید از موسسه پالایش نفت و پتروشیمی جمهوری باشقیرستان؛ مرکز تحقیق، توسعه و طراحی صنعت پالایش نفت و صنعت پتروشیمی

- دیدار با رئیس جمهور باشقیرستان روسیه، آقای رستم خامیتوف
- دیدار با فرماندار شهرستان فدوروفکا (Fedorovka)
- بازدید از شرکت تولیدی باشقیرسکی گوس، پرورش دهنده غاز
- دیدار با فعالین اقتصادی باشقیرستان درمحل اتاق بازرگانی و صنعت این جمهوری
- بازدید از شرکت اورال تخنو استروی، تولیدکننده تجهیزات نفت، گاز، پالایش، پتروشیمی، متالوژی، صنایع غذایی
- دیدار با سرمایه گذاران ایرانی مقیم مسکو
- دیدار با سفیر محترم ج.ا.ایران در مسکو، جناب آقای مهدی سنایی

- اهم توافقات و نتایج حاصل از این سفر

- مقرر گردید بر اساس اشتراکات موجود تفاهمنامه ای فی مابین استانداری مرکزی و جمهوری باشقیرستان در زمان سفر رئیس جمهور محترم باشقیرستان به استان مرکزی منعقد گردد.
- مقرر شد در راستای توسعه و تقویت روابط فرهنگی و اقتصادی، قرارداد خواهرخواندگی بین دو شهر به امضاء برسد.
- مقرر شد طرفین جهت مبادله هیأت‌های اقتصادی و تجاری متشکل از تجار و تولیدکنندگان بخش غیر دولتی به منظور آشنایی بیشتر فعالین اقتصادی با ظرفیت های اقتصادی و زمینه های همکاری دو کشور و توسعه سطح تجارت خارجی بین طرفین اقدام نمایند.

۳. سفر هیئت دیپلماتیک و اقتصادی استان مرکزی به روسیه جهت شرکت در چهارمین اجلاس تجارت کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و اجلاس بریکس در مورخ بیست و پنجم لغایت بیست و هشتم مهرماه ۱۳۹۷

حسب دعوت جناب آقای رستم خامیتوف، رئیس جمهور باشقیرستان روسیه از جناب آقای مهندس آقازاده، استاندار مرکزی جهت شرکت در چهارمین اجلاس تجارت کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و اجلاس بریکس، هیئت دیپلماتیک و اقتصادی استان، متشکل از مدیران دولتی و بخش خصوصی، به سرپرستی استاندار مرکزی در تاریخ بیست و پنجم مهرماه به روسیه سفر نمودند.

- **برنامه و بازدیدهای انجام شده این سفر**

- شرکت در چهارمین اجلاس بریکس
- برگزاری نشست با نخست وزیر باشقیرستان روسیه
- بازدید از پارک علم و فناوری نفت و گاز اوفا
- برگزاری نشست با مدیران شرکت PRM (تولیدکننده تجهیزات نفت و گاز)
- دیدار با سفیر محترم ج.ا.ایران در مسکو، جناب آقای مهدی سنایی

- **اهم توافقات و نتایج حاصل از این سفر**

- اعزام و پذیرش هیئت های تخصصی در زمینه هایی که استان و باشقیرستان مزیت نسبی تأمین نیازهای یکدیگر را دارند. حضور تعدادی از تولیدکنندگان محصولات کشاورزی از جمله تعاونی ها، اتحادیه های تولیدی، گلخانه داران و سازندگان تجهیزات گلخانه و تأسیسات مربوط به آبی پروان و صنایع غذایی مرتبط می تواند زمینه ساز آغاز صادرات و تبادلات اقتصادی بین استان مرکزی و باشقیرستان روسیه باشد.
- توافق طرفین جهت مشارکت در رخدادهای بین المللی یکدیگر و مبادله هیأت های اقتصادی و تجاری متشکل از تجار و تولیدکنندگان بخش غیردولتی به منظور آشنایی بیشتر فعالین اقتصادی با ظرفیتهای اقتصادی و زمینه های همکاری دو کشور و توسعه سطح تجارت خارجی بین طرفین
- دستور مؤکد استاندار محترم برای پیگیری جدی موضوعات باشقیرستان پس از بازگشت از سفر
- با هماهنگی و تایید طرف باشقیری نسبت به ایجاد دبیرخانه دائمی در محل استانداری پیگیری موضوعات با باشقیرستان اقدام لازم به عمل آید تا ساز و کار همکاری ها مشخص و با هدف ارتقاء سطح همکاری های همه جانبه با باشقیرستان روسیه اقدام لازم و تخصصی بعمل آید.
- عقد و امضای تفاهم نامه همکاری با جمهوری باشقیرستان در زمان عزیمت هیئت دیپلماتیک و اقتصادی باشقیرستان به استان
- اتاق بازرگانی موظف است پس از میزبانی هیئت ها، زمینه حضور شرکت های تولیدی و خدماتی جمهوری باشقیرستان در استان مرکزی را بررسی و زمینه های اجرای تفاهم نامه مذکور را با هدف ارتقاء حجم تبادلات تجاری (صادرات و واردات) با باشقیرستان بعمل آورد.

ظرفیت تولید سالانه مهم ترین صنایع استان مرکزی

۷۰۰۰۰ تن	قطعات بدنه خودرو	۱
۱۷۰۰۰۰۰ دستگاه	قطعات خودرو	۲
۲۳۵۰۰۰۰ تن	انواع محصولات فلزی	۳
۴۶۰۰۰۰۰ تن	انواع محصولات غذایی	۴
۱۳۵۰۰۰۰ تن	انواع محصولات لاستیکی و پلاستیکی	۵
۱۲۰۰۰۰۰۰ دستگاه	تجهیزات و ماشین آلات صنایع	۶
۱۸۰۰۰۰۰۰ تن	انواع فرآورده های نفتی	۷
۴۴۰۰۰۰۰۰ تن	سنگ و آجرهای ساختمانی	۸
۶۵۰۰۰۰۰۰ تن	انواع محصولات شیمیایی	۹
۸۷۵۰۰۰ تن	انواع فرآورده های آلومینیومی	۱۰
۹۰۰۰۰۰۰۰ تن	انواع فرآورده های فولادی	۱۱
۱۳۰۰۰ دستگاه	انواع واگن های مسافری و باری	۱۲

از آنجا که رابطه مشخص و معناداری میان مزایای صادراتی و رقابتی و همچنین تولیدات استان مرکزی در حوزه های مختلف صنعتی، کشاورزی، معدنی و ... و نیازهای بازار روسیه و نیز واردات این کشور از نقاط مختلف جهان مشاهده می شود؛ و با توجه به سفرهای هیئت های تجاری استان مرکزی در سنوات اخیر به کشور روسیه به ویژه جمهوری باشقیرستان، به نظر میرسد اعزام یک هیئت تجاری و بازاریابی به این کشور به منظور پیگیری مصوبات سفرهای اخیر و گسترش و تعمیق روابط تجاری موجود فی مابین عنایت به انعقاد قریب الوقوع تفاهم نامه تجارت آزاد فی مابین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا پیرو تفاهم نامه تجارت ترجیحی، اراده راسخ مقامات روسی به توسعه روابط با تولیدکنندگان ایرانی امری اجتناب ناپذیر می باشد که نتایج مثبت فراوانی برای طرفین به ارمغان خواهد آورد.

جمهوری باشقیرستان

شهر اویفا مرکز جمهوری باشقیرستان روسیه در فاصله ۱۴۰۰ کیلومتری از مسکو واقع شده است. جمهوری باشقیرستان یکی از جمهوری های با اکثریت مسلمان روسیه است که در میان رود ولگا و رشته کوه اورال قرار گرفته است و بیش از ۵ میلیون نفر جمعیت دارد.

باشقیرستان در منطقه اقتصادی اورال و در مرز قسمت اروپایی و آسیایی روسیه قرار دارد و دروازه بین دو قاره به شمار می رود.

سرمایه گذاری مشترک بین باشقیرستان روسیه و جمهوری اسلامی ایران

روند سرمایه گذاری مشترک بین باشقیرستان روسیه و جمهوری اسلامی ایران در راستای انتقال تکنولوژی به استان مرکزی در بازدید آقازاده، استاندار مرکزی از پارک علم و فناوری باشقیرستان روسیه مورد بررسی قرار گرفت.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، آقازاده، استاندار مرکزی به همراه رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، رئیس سازمان جهاد کشاورزی و رئیس اتاق بازرگانی اراک به منظور شرکت در چهارمین همایش کارآفرینی کوچک استان های کشورهای عضو سازمان همکاری شانگ های و بریکس در شهر اوفای فدراسیون روسیه سفر کرده است.

در این سفر استاندار مرکزی به اتفاق هیئت همراه از پارک علم و فناوری باشقیرستان روسیه بازدید کرد. وی در این بازدید روند سرمایه گذاری مشترک بین باشقیرستان روسیه و جمهوری اسلامی ایران در راستای انتقال تکنولوژی به استان مرکزی را مورد بررسی قرار داد.